[2018] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 618

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ

ਬਨਾਮ

ਜਾਰੂਪਰਮ

(2011 ਦਾ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 741-742)

31 ਜਨਵਰੀ, 2018

[ਐਨ. ਵੀ. ਰਮਾਣਾ ਅਤੇ ਐੱਸ. ਅਬਦੁਲ ਨਜ਼ੀਰ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ ਐਕਟ, 1985 - ਧਾਰਾ 52A - ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ - ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ 7.2 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਸਮੱਗਰੀ (ਅਫੀਮ) ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ - ਧਾਰਾ 8/18 ਦੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 29 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੇਸ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ; ਧਾਰਾ 67 ਅਧੀਨ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦਾ ਬਿਆਨ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਦਸਤਖ਼ਤ ਖਾਲੀ ਕਾਗਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਝੂਠੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਏ ਗਏ ਸਨ - ਫੜਿਆ ਗਿਆ: ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਮੂਨੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨਮੂਨੇ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਫੀਮ ਦੀ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਅਣਗਹਿਲੀ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਤੋਂ ਲਏ ਗਏ ਨਮੂਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ - ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਘੋਖ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਉਕਤ ਅਫੀਮ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਹੋਰ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਥਿਤ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ/ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ, ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ - ਆਜ਼ਾਦ ਗਵਾਹ ਵੀ ਮੁੱਕਰ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ - ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖ਼ਤ ਕੀਤੇ ਸਨ - ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਇਸ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਅਫਸਰ (ਪੀਡਬਲਯੂ 5) ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਗਵਾਹ ਸੀ, ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਬਿਆਨ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਸਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ - ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਪੀਡਬਲਯੂ 6 ਦੇ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਬਿਆਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਕਬੂਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਬਿਆਨ

ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਸਵੈਇੱਛਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ:

1. ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬਾਕੀ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਮੂਨਿਆਂ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ (PW 6) ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਾਲ ਹੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਫਰਾਰ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਕੀ ਬਚੀ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਕੀ ਹੋਇਆ, ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਸਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਇਸਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 9] [624- ਬੀ-ਡੀ]

2. ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਫੀਮ ਦੀ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਤੋਂ ਲਏ ਗਏ ਨਮੂਨਿਆਂ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਧਾਰਨ ਦਲੀਲ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਉਕਤ ਅਫੀਮ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਉਹ ਹੈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52A ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਰੱਥ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ। ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।[ਪੈਰਾ 10] [624-ਈ-ਜੀ]

3. ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ/ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਥਿਤ ਨਸ਼ਟ/ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਇਸਤਗਾਸਾ

ਪੱਖ ਦੀ ਕਹਾਣੀ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਪਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੇਸ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ, ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। [ਪੈਰਾ 11] [624-ਐੱਚ; 625-ਏ-ਬੀ]

4. ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਅੰਤਰਾਂ ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹੋਏ, ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ 1 ਅਤੇ 2, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਇਸ ਸੰਸਕਰਣ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਅਫਸਰ (PW 5), ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹ ਹਨ, ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ-ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਾ ਬਿਆਨ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਸਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ PW 6 ਦੇ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਵੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਬਿਆਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਕਬੂਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਬਿਆਨ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 12] [625-ਸੀ-ਐਫ]

ਨੂਰ ਆਗਾ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2008) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 417: [2008] 10 ਐਸ.ਸੀ. ਆਰ. 379 - ਨਿਰਭਰ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[2008] 10 ਐਸਸੀਆਰ 379	'ਤੇ ਨਿਰਭਰ	ਪੈਰਾ 10

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2011 ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 741-742।
ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਇੰਦੌਰ ਬੈਂਚ ਦੇ 23.02.2010 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, 2008 ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 621 ਅਤੇ 772 ਵਿੱਚ।
ਕੇ. ਰਾਧਾਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਾਧਨਾ ਸੰਧੂ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਿਰਨ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਬੀ.ਵੀ. ਬਲਰਾਮਦਾਸ, ਮਨੀਸ਼ ਵਸ਼ਿਸ਼ਟ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।
ਸੁਸ਼ੀਲ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਪੁਨੀਤ ਜੈਨ, ਹਰਸ਼ ਜੈਨ, ਅਭਿਨਵ ਗੁਪਤਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕ੍ਰਿਸਟੀ ਜੈਨ

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਜਾਰੂਪਰਮ

(ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਜੈਨ ਲਈ), ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਐਨ. ਵੀ. ਰਮਾਣਾ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।
1. ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ 2011 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 742 ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 11 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2016 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜ ਇਨ ਚੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਹੁਣ ਸਿਰਫ 2011 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 741 ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 23 ਫਰਵਰੀ, 2010 ਨੂੰ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਇੰਦੌਰ ਵਿਖੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ 2008 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 621 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇੱਥੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ ਐਕਟ, 1985 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਐਕਟ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 29 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 8/18 (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

2. ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਤੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਕੇਸ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਇਤਿਹਾਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 11 ਮਈ, 2004 ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੁਖਬਰ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਣ 'ਤੇ PW7—P.K ਸਿਨਹਾ (ਇੰਸਪੈਕਟਰ) ਨੇ ਇੱਕ ਜਾਲ ਵਿਛਾਇਆ ਅਤੇ ਭੀਲਖੰਡਾ ਸਕੁਏਅਰ 'ਤੇ ਇੱਥੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਸਮੇਤ ਤਿੰਨ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ-ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ 7.2 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਸਮੱਗਰੀ (ਅਫੀਮ) ਮਿਲੀ। ਫਿਰ ਦੋ ਨਮੂਨੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਾਰ 30 ਗ੍ਰਾਮ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'A1' ਅਤੇ 'A2' ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਸੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ 'A' ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਇਕਬਾਲ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (PW 6) ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ। ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਮਾਲਖਾਨਾ ਵਿਖੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨਮੂਨੇ ਰਸਾਇਣਕ ਜਾਂਚ ਲਈ ਭੇਜੇ ਗਏ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8/18 ਅਤੇ 29 ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ, ਨੀਮਚ ਨੇ 21 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2008 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਦਸ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਅਤੇ 1,00,000/- ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨਾ ਭਰਨ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ।

3. ਵਿਦਵਾਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੇਸ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਬਿਆਨ ਉਦੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਖਾਲੀ ਕਾਗਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਝੂਠੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ

ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੀੜਤ ਰਾਜ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਹੈ।

4. ਅਸੀਂ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਣਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਹੈ।

5. ਰਾਜ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52A ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 14 ਅਕਤੂਬਰ, 2004 ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਦੋ ਪੋਲੀਥੀਨ ਪੈਕੇਟਾਂ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 4 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਅਤੇ 3.2 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਅਫੀਮ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 30-30 ਗ੍ਰਾਮ ਦੋ ਪੈਕੇਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ A3 ਅਤੇ A4 ਵਜੋਂ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਸੀਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਨਮੂਨੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਫੋਟੋਆਂ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਸਾਰੇ ਸੀਲਬੰਦ ਪੈਕੇਟਾਂ ਅਤੇ ਨਮੂਨਿਆਂ 'ਤੇ ਮੋਹਰ ਨਾਲ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁੱਢਲੇ ਸਬੂਤ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਵਸਤੂ ਸੂਚੀ ਅਤੇ ਫੋਟੋਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਗਵਾਹੀ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਕੇ ਗੰਭੀਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਖਾਲੀ ਕਾਗਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤ ਸਨ।

6. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਥਾਪਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਦੋਸ਼ੀ - ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

7. ਵਿਰੋਧੀ ਬੇਨਤੀਆਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 9 ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ:

“ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52-ਏ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ, ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪੀਡਬਲਯੂ-6 ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸਿੰਗੋਲੀ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਆਰਡਰ ਸ਼ੀਟ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ/28 ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਈ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ - ਪੀ/34 ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਲਿਫਾਫੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ/29 ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਰਡਰ ਸ਼ੀਟ ਉਦਾਹਰਣ ਪੀ/28

ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅਤੇ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ, ਸਿੰਗੋਲੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਨਮੂਨਿਆਂ A-3, A-4 ਅਤੇ B-3, B4 ਅਤੇ C-3, C-4 ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਪਰੋਕਤ ਨਮੂਨੇ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਸੀਬੀਐਨ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਆਰਡਰ ਸ਼ੀਟ 'ਤੇ, ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅਤੇ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ, ਸਿੰਗੋਲੀ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ ਨਮੂਨੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਅਸਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 79 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਲੰਬਿਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸਹਿ-ਮੁਲਜ਼ਮ ਭਗੌੜਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਹ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਫੀਮ ਦੀ ਥੋਕ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਨਮੂਨੇ ਲੇਖ - ਏ, ਬੀ, ਸੀ, ਡੀ, ਈ, ਐਫ ਥੋਕ ਮਾਤਰਾ ਤੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

8. ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲੇ ਵਾਲੇ ਪੈਰੇ ਤੋਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ 30 ਗ੍ਰਾਮ ਦੇ ਦੋ ਨਮੂਨੇ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਬਾਕੀ ਬਚੀ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ - ਪੀਡਬਲਯੂ 6 ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਸਿੰਗੋਲੀ ਟੱਪਾ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ 14 ਅਕਤੂਬਰ, 2004 (ਅਨੈਕਸਚਰ ਪੀ-5) ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇੱਥੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੋ:

ਕਾਰਵਾਈ 14.10.2004: ਕੇਸ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਇੰਸਪੈਕਟਰ (ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ), ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਬਿਊਰੋ, ਸਿੰਗੋਲੀ ਨੇ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ, 1985 ਦੀ ਧਾਰਾ 8/18 ਅਤੇ 8/29 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਨੰਬਰ 1/2004 ਵਿੱਚ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਸਮਾਨ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸੀਲਬੰਦ ਪੈਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੈਕੇਟਾਂ 'ਤੇ ਏ, ਬੀ ਅਤੇ ਸੀ ਮਾਰਕ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਵੇਰਵੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ;
(1) A: "A" ਚਿੰਨ੍ਹ ਵਾਲੇ ਪੈਕੇਟ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੈਕੇਟ ਵਿੱਚ 7.200 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਅਫੀਮ ਹੈ ਜੋ ਜਰੂਪਰਾਮ ਪੁੱਤਰ ਗੰਗਾ ਰਾਮ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਤੋਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੈਕੇਟ ਖੋਲ੍ਹਣ 'ਤੇ, ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਪੋਲੀਥੀਨ ਬੈਗ ਮਿਲਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਦੋ ਪੋਲੀਥੀਨ ਪੈਕੇਟ ਮਿਲੇ। ਇੱਕ ਪੋਲੀਥੀਨ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 4.000 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ 3.200 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਅਫੀਮ ਸੀ। ਦੋਵਾਂ ਪੈਕੇਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 30-30 ਗ੍ਰਾਮ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਨਮੂਨਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਪਲਾਸਟਿਕ ਪੋਲੀਥੀਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ A3 ਅਤੇ A4 ਚਿੰਨ੍ਹ ਲਗਾ ਕੇ ਸੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਨਮੂਨੇ ਆਮ ਵਾਂਗ ਸੀਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਹਨ।

9. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬਾਕੀ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਅਤੇ ਆਮ ਵਾਂਗ ਸੀਲ ਕੀਤੇ ਨਮੂਨੇ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (PW 6) ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਨਾਲ ਹੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਹੰਵਰਲਾਲ ਫਰਾਰ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਿਰਾਸਤ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਲਾਲ ਸਿਆਹੀ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਨੋਟ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਕੀ ਬਚੀ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਕੀ ਹੋਇਆ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਸਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਇਸਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦੀ ਹੈ।

10. ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਅਫੀਮ ਦੀ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਛੱਡਣਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਮੂਨਿਆਂ ਤੋਂ ਏ, ਬੀ, ਸੀ, ਡੀ, ਈ, ਐੱਫ ਵਜੋਂ ਲਏ ਗਏ ਨਮੂਨਿਆਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਧਾਰਨ ਦਲੀਲ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਅਥਾਰਟੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਘੋਖ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਉਕਤ ਅਫੀਮ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਉਹ ਹੈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52A ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਰੱਥ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ। ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ [ਇਹ ਵੀ ਦੇਖੋ: ਨੂਰ ਆਗਾ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ]। (2008) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 417]।

11. ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ/ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਥਿਤ ਨਸ਼ਟ/ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਵੀ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਕਹਾਣੀ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਪਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੇਸ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਕਹਾਣੀ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ, ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੀਲੇ

ਪਦਾਰਥ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਏ ਗਏ ਸਨ।

12. ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਅੰਤਰਾਂ ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹੋਏ, ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ 1 ਅਤੇ 2, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹ ਵਿਰੋਧੀ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਇਸ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਇਕਬਾਲੀਆ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਨਾਰਕੋਟਿਕਸ ਅਫਸਰ (ਪੀਡਬਲਯੂ 5), ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹ ਹਨ, ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ - ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਾ ਬਿਆਨ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਸਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਪੀਡਬਲਯੂ 6 ਦੇ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਵੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਬਿਆਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਕਬੂਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਬਿਆਨ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਸਵੈ-ਇੱਛਾ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

13. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰਕ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਵੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

<u>ਡਿਸਕਲੇਮਰ :-</u> ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ